

Ollscoil na hÉireann, Gaillimh

DÁMHA NA nDÁN AGUS AN LÉINN CHEILTIGH

SCRÚDITHE AN DARA SEIMEASTAIR 1999

WE305

WELSH LANGUAGE V

Ian Hughes
Geraint Sion Williams
Máirín Ní Dhonnchadha

3 awr	3 hours
3 credyd	3 credits

- [1] *Cyfieithwch y darn canlynol o Gymraeg i Saesneg:
Translate the following piece from Welsh to English:*

Dyma benawdau'r newyddion:

Darganfuwyd corff dyn ifanc yn yr afon Tâf yn gynnar bore 'ma. Daethpwyd o hyd i'r corff yn y dŵr ar bwys castell Caerdydd. Yn ôl llefarydd ar ran yr heddlu, dydyn nhw ddim eisiau enwi'r dyn nes byddan nhw wedi siarad gyda'i deulu e.

Cyhoeddodd Tony Blair, y Prif Weinidog, ei fod e'n falch bod y trafodaethau heddwch yng Ngogledd Iwerddon yn parhau. Roedd perygl i'r gwaith da ddod i ben yn gynharach yn yr wythnos oherwydd bod yr Unoliaethwyr wedi bygwth cerdded allan o'r trafodaethau. Unwaith eto, canmolodd Tony Blair ymdrechion Mo Mowlam i gadw'r broses i symud ymlaen.

Fe fydd tri chant o swyddi yn dod i Dde Cymru flwyddyn nesaf. Dywedodd cwmni gwneud dillad Crysbas eu bod nhw yn mynd i agor ffatri newydd yn y de-ddwyrain. Mae Alun Michael, Ysgrifennydd Gwladol Cymru, wedi croesawu'r newyddion.

Fe gollodd tim rygbi Lloegr yn erbyn Ffrainc prynhawn 'ma ym Mharis. Fe enillodd Ffrainc o ddau bwynt ar hugain i ddeuddeg. Dyma'r trydydd tro i Loegr golli gêm yn y ddau fis diwethaf.

Ac yn olaf, gŵr o Aberystwyth a enillodd y loteri neithiwr. Roedd y jacpot yn agos i chwe miliwn o bunnoedd, a dim ond fe oedd wedi dewis y rhifau cywir y tro hwn. Dywedodd y gŵr, sydd eisiau aros yn anhysbys, "Fydd yr arian ddim yn newid fy mywyd." Y rhifau lwcus oedd pump, saith, un deg tri, dau ddeg dau, dau ddeg naw a phedwar deg tri.

Geirfa:

trafodaethau heddwch - peace negotiations
canmol - to praise
Unoliaethwyr - Unionists
anhysbys - anonymous

- [2] *Cyfieithwch y darn canlynol o Saesneg i Gymraeg:
Translate the following piece from English to Welsh:*

There were three William Roberts living in Penmachno, said my father to me, when he was a young boy, and their nicknames were Wil Jiwbili, Wil Good Morning and Wil Tin Sidan.

There was a story behind the three names. The first was saved in a religious revival, and he used to shout "Jiwbili" when everyone else was shouting "Haleliwia".

The second one went to work in Liverpool, but he only stayed there for two days. The only English he learnt was "Good Morning", and he used to say it all through the day - in the morning, afternoon and evening. When it was said to him that he shouldn't say "Good Morning" at night, he answered, "You don't understand. It's different in English".

The story behind the third William Roberts is that his mother was caught stealing silk in Llanrwst fair. When she was taken to the police station, they found the silk in her bloomers.

Geirfa:

religious revival - diwygiad crefyddol
sidan - silk
bloomers - blwmars
Liverpool - Lerpwl

- [3] *Gan ddefnyddio'r cymal perthynol, blaenwch y gwrthrych, y goddrych, yr adferfol a'r ferf yn y brawddegau hyn:
By using the relative clause, emphasise the subject, the object, the adverbial and the verb, in these sentences:*

- [a] Clywodd Rhys y stori wythnos diwethaf.
[b] Rhedais i i'r ysgol ddoe.
[c] Roedd Gareth yn gweld ei frawd prynhawn 'ma.
[ch] Rwyf ti'n mynd i Gaerdydd yfory.
[d] Siaradiff Bethan gydag Elin am oriau.

- [4] *Rhowch y berfau hyn (sydd wedi'u rhedeg) mewn brawddegau ystyrlon. Ceisiwch ddangos eich bod chi'n deall beth yw ystyr y berfau.
Put these verbs (which have been run) into meaningful sentences.
Try to show that you understand what the verbs mean.*

- [a] eir

[b] dylwn

[c] cyrhaeddiff

[ch] dewn

[d] dysgon

[5] Ysgrifennwch yn Gymraeg unai [a] sgwrs rhwng dau ffrind sy'n cwrdd mewn tafarn neu [b] ysgrif yn sôn am eich tair mlynedd chi yn y coleg.

Write in Welsh either [a] a chat between two friends who meet in a pub or [b] a description of your three years in college.